

Tutu ni chaa Pablo

nuu Tito

1 Ru'u Pablo, junukuachi ri nuu Yandios, chi maa ya kuu ja ta'u jniñu nuu ri. Ti Jesús, ya kuu Cristo, ni nakaji ya ru'u ja na kuu ri apóstol nuu ya. Sia'an ni tatu ya jniñu ja'a nuu ri, ja na stuu ri jnu'un ya nuu yivi ni nakaji ya ja na kandixia i Jesús, ti nava na nakuni yivi un nasa kuandatu i nuu jnu'un Yandios, ti nava sia'an na kaka ndaa i jiin jnu'un ya nuu ñuyivi. ²Na kandixia ndaa i jnu'un un chi sia'an ni chisojnu'un maa Yandios ja nu na nakuni i jnu'un ya, ti nukoyo i nuu andivi, ti yukan kunchuku i ja kuu taka kivi. Sia'an ni kachi ya undi na ti xnukoo ga ya ñuyivi. Chi Yandios kuu Yandios, ti tu xnda'u ya nava ni chisojnu'un ya nuu yo.

³Vijna ti ja ni kundaa kivi un nava ni kachi ya ja stuu ya jnu'un Jito'o Jesús, ya kuu Cristo, ya ndiso jniñu ña'nu nuu maa ya. Ti yukan kuu jnu'un ka'an ri taka ñuu vijna, chi sia'an ni tatu ya jniñu ja'a nuu ri. Ti maa Jito'o kuu ya kenchu kuachi yo ti kaku yo nuu iin nundo'o kii nuu yo. ⁴Ti chaa ri tutu ja'a nuu ra Tito, chi kuu ra nanu iin se'e ri siki ja iin nuu ni ka

kandixia yo Cristo Jesús. Ti kuni ri ja Tata yo Yandios jiin Jito'o Cristo Jesús, na chindee chituu ya ro'o, ti na kunda'u ini ya maa ra, nava na kukuee kuncha ra nava iyo ichi maa ya.

Nava koo jniñu sa'a Tito ñuu Creta

⁵Ni xndoo ri ro'o nuu isla Creta yukan ja na sinu ndi'i ra taka ga jniñu kumani ja na kundaa. Ti suni ja na nakaji ra taka chaa kundiso jniñu ña'nu nuu yivi ka kandixia kanchuku taka ñuu ka iyo nuu isla un. Chi sia'an ni tatu ri jniñu un nuu ra. ⁶Ti taka chaa kundiso jniñu ña'nu nuu yivi ka kandixia un, na kaka ndaa da nava tu kankuachi yivi siki da. Ti na koo iin ni ñasi'i da. Ti taka se'e da na kuu i suchi kandixia, nava tu ka'an yivi siki i ja ka kuu i suchi ni'in ini, xi ja kanda kua'an kanda vaji i. ⁷Ti taka chaa kuña'nu nuu yivi ka kandixia un, kuni ja na kaka ndaa da, chi kundiso jniñu da nuu maa Yandios. Koto kuu ichi ini da nuu taka jniñu, ni tu kuu da iin chaa ni'ni xini ja na kuiti yachi ini da, ni tu kuu da iin chaa ji'i ndixi, ni tu kuu kanaa

da jiin yivi, ti koto kuñukuu ini da ja na xnda'u da yivi nava na ni'in da xu'un. ⁸Su'va na kuu da iin chaa kava nda'u ini jiin yivi ka kandixia, nu ka jikonuu yivi, ti na kua'a nuu da ve'e nuu kendo yivi un naa i. Suni na kuu da iin chaa va'a ja na kunda'u ini nuu inga yivi. Na kuu da iin chaa va'a, iin chaa yiñu'un ja na kundandikun da nuu ichi Yandios. Ti na kunchañu'un ndaa kuiti da maa Yandios, ti sia'an na kuu da iin chaa tu kinikava nuu kuachi. ⁹Na kuu da chaa kandixia ndaa maa jnu'un Jesús jiin ni ini ni añu da, chi yukan kuu maa jnu'un Yandios ja ka'an ndaa ti tu kuu xnda'u yo. Yukan kuu ja iin chaa sia'an, na xndaku da jnu'un un nuu sava'ni ga yivi. Mani jnu'un Yandios kuu ja ni'in ga na xndaku da nuu yivi ka ka'an ndeva'a, ti sia'an na sa'a da undi na kivi ini yivi un nasa kuni ka'an jnu'un Yandios, nava tukaa siin da nava ka ka'an da.

¹⁰Kuni ja na nduku ra chaa va'a ja na kundiso jniñu ña'nu un, chi ka iyo kua'a xaan yivi ni'in ini vijna, ti tu ka jandatu i nuu jnu'un Yandios. Suni ka iyo kua'a xaan yivi ka ka'an jnu'un ñaa ja tu nijniñu, ti ka xndoña'an i uu ga yivi. Ti chaa ni'in ga ini un ka kuu chaa Israel, chi ni ka kandixia da Jesús, ko siki ja ka kuu da chaa Israel, ti ni ka nduvixi ini da, ka ka'an ndeva'a da. ¹¹Ko chaa kundiso jniñu ña'nu nuu yivi ka kandixia un, na kasi da yu'u chaa ka ka'an sia'an un nava tukaa ga xnda'u da yivi nu ni ka ndututu i naa i. Iin jniñu kanuu kuu ja kundiso chaa kuña'nu un, chi chaa un kuu ja xndaku nuu yivi ka

xndoña'an un, ja nanu ka xnda'u ndi'i da yivi ini ve'e da jiin jnu'un ka ka'an da un. Ti jiin jnu'un ka xnda'u da un ka kuni da ni'in ka'a da ru'u. Yukan kuu ja chaa kundiso jniñu un, na kasi da yu'u chaa ka xnda'u un naa da.

¹²Ti iyo iin maa chaa isla Creta un ja ka'an da jnu'un ii ja kuu santu ñuu da un (ti jnu'un ka'an da un tu kejna'an jiin maa jnu'un Yandios), ti ka'an da nasa kanchuku yivi ñuu da un, ti ni kachi da:

Yivi Creta, mani yivi ka xndoña'an ka kuu i.

Ka kuu i nanu yivi yuku, chi mani ka nduxaan da.

Tu ka sa'a da jniñu chi kuxi xaan da, ko ka jajna'an ini da kaji xaan da.

Ni kachi da.

¹³Ti jandaa ndixia kuu jnu'un ni ka'an chaa un. Ja yukan kuu ja siin xndaku ni'in ra nuu yivi ka kandixia ñuu Creta un, nava tukaa kandixia i jnu'un xndoña'an un naa i, ti na kandixia ndaa i jnu'un Yandios nava ka'an siki Jesús.

¹⁴Sia'an xndaku ra nuu i nava tu ka sa'a i nava nuu jnu'un ka ka'an chaa Israel un, chi ka ka'an da nava ka ndaku ini maa da siki taka jnu'un da ja na kendo ndoo da naa da, chi ni ka nandeokava ini da nuu ichi Yandios. ¹⁵Ko ja jiin jnu'un yukan, ti tu kuu kenchu kuachi yo. Su'va na kondoo añu yo jiin jniñu ni sa'a Jesús. Ko yivi ka kuni siin jiin jnu'un yukan, ka chakuachi ga i injnuni i. Chi ja ndo'o ini añu i kuu ja na sa'a ga i kuachi. Ko yivi ka iyo ndoo injnuni, ti ka iyo ndaa ini i kuenta'u i sava'ni ga ja kii nuu

maa Yandios. ¹⁶Su'va ka ka'an yivi ka siuku jnu'un jana'an, ka ka'a i ja ka kandixia i Yandios, ko jiin jniñu kue'e ka sa'a i un, ti jini yo ja tu ka siuku ndaa i, chi ka jito u'u jna'an i, ti ni'in ini i, ti tu kaxaan ni iin jniñu ka sa'a i. Yukan kuu ja ni'in na xndaku ra nuu yivi un naa i.

2 Su'va sa'a ra Tito, koto xna'an ra nava iyo jnu'un un, chi su'va xna'an ra iin jnu'un na kejna'an jiin maa jnu'un Yandios.

²Ti sia'an xndaku ra nuu velu ña'nu naa da ja na kaka yiñu'un da jiin jnu'un ndaa, ti tu sa'a ndeva'a da ja ko'o da ndixi. Ndoo na koo ini da nava ni ka kandixia ndaa da jnu'un Yandios siki Jesús. Na kuu ini da nuu Yandios jiin nuu ñani jna'an da, ti na kukuee kaka da nuu ichi Yandios.

³Suni sia'an xndaku ra nuu vela ña'nu un naa ña nava na kava yiñu'un ña jiin jnu'un Yandios. Koto ka'an ña siki ñani jna'an ña. Tu ko'o ña ndixi. Na kuu ña iin ña'an nakani ichi yivi naa i ja ka sasi'i ña maa ña, ⁴Ti nava yukan na nde'e ti na kotonchaa ña'an kuachi un naa ña. Na kuu ini ña nuu yii ña, ti na kunda'u ini ña ja tu sa'a ña ni iin jniñu kue'e. ⁵Na koto va'a ja iyo ini ve'e ña, ti na kuandatu kuansu ña nuu yii ña. Nu sia'an na kuu taka yukan, ti ni iin yivi tu ka'an ndeva'a i siki jnu'un Yandios.

⁶Ti suni sia'an xndaku ra nuu taka chaa suchi naa da ja na kava yiñu'un da. ⁷Ti maa ra Tito, kaka yiñu'un ra nuu ichi Yandios, ti na nde'e na kotonchaa chaa kuachi un naa da nasa jika ndaa ra ichi Yandios. Ti kaji xaan xndaku ra

jnu'un Yandios jiin ni ini ni añu ra, ti na chaku ini yivi ka ñuso'o nasa kuni ka'an jnu'un un. ⁸Jnu'un Yandios kuu ja kanuu xaan ga ja na xndaku ra, chi yukan kuu maa jnu'un ndaa ja tu xnda'u. Nu sia'an na sa'a ra, ti tu kuu ka'an ndeva'a yivi siki jnu'un un. Ti nava sia'an na kukanuu yivi ka ka'an ndeva'a siki jnu'un un, chi tukaa kuu chakuachi i siki yo.

⁹Xndaku ra nuu taka muzu ka kandixia un (muzu ja tu ka kin ya'u) na kava yiñu'un da. Ti na kuandatu da nuu jito'o da sava'ni ga jniñu na ta'u nuu da, chi tu va'a ja sani'in ini da. Ni tu kuu nachiso da iin jnu'un nuu chaa un, chi su'va na kava va'a ini da. ¹⁰Koto sakui'na da ni iin ndajniñu nuu da. Chi su'va na kava yiñu'un da naa da, ti vii na sajniñu da, konu'un na kava ini da, nava na kuni chaa un ja chaa ndaa ka kuu da, ti sia'an na kuni da ja vii xaan xndaku jnu'un Tata Yandios, chi maa ya kuu ja ni nama yo'o ti nanita'u yo nuu ya.

¹¹Sia'an kunchuku ndaa ra nuu Yandios naa ra, chi maa Yandios ni kunda'u ini ya, ti ni taji ya Se'e ya Cristo Jesús nuu ñuyivi ja ni kii kencha ya kuachi yo nava na nita'u yo. Ti tu ni iin jniñu ni sa'a yo ja kencha yo kuachi yo, chi maa Yandios kuu ja ni kunda'u ini ya yo'o ti ni kencha ya kuachi yo ja na nita'u yo. ¹²Ko jiin jniñu ni sa'a Yandios un chaku ini yo nasa kunchuku yo nuu ñuyivi ja'a. Chi nu na kandixia yo maa jniñu sa'a Yandios, ti tu ka yisikinchaa yo Yandios jiin jniñu kue'e ni ka sa'a yo undi nuu. Ko vijna na kava

yíñu'un ini yo ti na sa'a yo nava kachi maa Yandios. Tukaa kundio ini yo ja sa'a yo sava'ni ga inga jniñu kue'e. Chi su'va ni'in na kundikun yo jiin jnu'un Yandios. Ti na kondo'o va'a ini yo nuu taka jniñu sa'a yo nuu ñuyivi ja'a, ti ansu ja kava nde'e yo. Undi nuu tu ni ka siuku ndaa yo nuu Yandios, ko vijna ti na chiñu'un yo jnu'un ya. ¹³Na kundatu yo undi kivi na nchaa Jito'o Cristo Jesús tuku, chi ja kuu kivi na nchaa ya, ti nchaa ya jiin iin jniñu ña'nu xaan ga. Ti ni tu'u nuu ñuyivi stuu ya ja ni nduñanu xaan ya. Ja yukan kuu ja jiin ni ini ni añu yo na kundatu yo. Ti kivi un kuu iin kivi ja koo sii ga ini yo, chi nchaa maa Jito'o Cristo Jesús, ja na nama ya yo'o, chi maa Jesús kuu Yandios ja kuña'nu ga. ¹⁴Sia'an na koo sii ini yo kundatu yo, chi maa Cristo Jesús ja ni soko ya maa ya na ni nakua'a ya maa ya, ti ni ji'i ya nda'a cruz ja ni nama ya yo'o nuu kuachi yo. Ti undi kivi un tukaa sani'in ini yo nuu Yandios, ja ni nama ya yo'o nava na kondoo añu yo nuu ya. Chi nu na jaa kivi na ndivi yo nda'a ya, ti tukaa ga ki'in yo nava kuni maa yo, chi yukan na ti kuandatu yo nuu maa Jito'o Cristo Jesús, ti ni ini yo sa'a yo taka jniñu va'a ja kuu nuu ya.

¹⁵Ti yukan kuu jniñu ja xndaku ri nuu ra Tito, ti sia'an siin ra xna'an ra jnu'un un. Ko va'a xaan xndaku ra nava na kua'a ra jnundee ini sava yivi ka kandixia un. Ti nuu uu ga yivi ja tu ka kandixia un, kuni ja na xndaku ni'in ra nuu i undi na kivi inijnuni i nasa kuni ka'an jnu'un ya, nava tukaa siin i jiin jniñu kue'e

un. Yukan kuu ja sa'a ra chi yukan kuu jniñu ndiso ra. Ti siki jniñu ra tu kua'a ra jnu'un ja na nduvixi ini yivi, ti kuña'nu i nuu ra.

Na kuandatu yivi ka kandixia

3 Tito, taka jnu'un ja'a ndakuni'in ra nuu chaa un, ti xndaku ra nuu da ja na kava yíñu'un da nuu chaa ka kuña'nu un jiin suni chaa ka ndiso jniñu ve'e stisia un. Ti na kuandatu va'a da vasu sava'ni ga jniñu na ta'u chaa ña'nu un nuu da. ²Koto ka'an ndeva'a da siki iin iin chaa ña'nu ja ka kuu stisia un, jiin taka ga yivi, ni tu kanaa da naa da. Ti sia'an na kukuee kunchuku da. Kuee na koo ini da ti na kava nda'u ini da jiin taka ga yivi.

³Chi suni yo'o naa yo na undi nuu suni ni ka kuu yo yivi ni ka sa'a ndeva'a, ni ka sa'a yo sava'ni ga jniñu kue'e. Ko ni maa yo, tu ni chaku ini yo na jniñu ka sa'a yo, chi tu ni ka jandatu yo nuu ni iin jnu'un, ti ni nuu maa Yandios, ni nuu chaa ña'nu tu ni ka jandatu yo. Chi ni ka sana yo ni ka jikonuu yo, ti ni ka yi'i yo jiin tendi'i nuu kuachi ja ni ka kuu ini yo. Kue'e ni ka kunchuku yo, ti ni ka jajna'an ini yo jnu'un kuasun ini. Ni ka jito u'u yo Yandios, ti suni ni ka jito u'u jna'an yo jiin ñani jna'an yo.

⁴Sia'an ni kunchuku yo undi nuu, ko ni ndunda'u ini Yandios ti ni nama ya yo'o, chi sia'an ni kuu ini maa ya ja sa'a ya jiin yivi naa i.

⁵Sia'an ni nama ya yo'o, ko ansu ja va'a ni ka sa'a yo, chi maa ya kuu ja ni ndunda'u ini ya yo'o. Ni nama ya yo'o ti ni nasandoo ya maa yo

jiin Espíritu Santo ja na ndundoo yo naa yo nanu ja ni ka nakaku jaa yo, nava tukaa kinda'a kuachi un yo'o. ⁶Jito'o Jesús, ya kuu Cristo, kuu ya ni sa'a iin jniñu ña'nu ja kuu yo'o naa yo. Ti maa Yandios ni ja'a Espíritu Santo nuu yo ja na chindee chituu ya yo'o. Na ti sa'a ga Jesús iin jniñu ña'nu un, tuja'i ni'in yo Espíritu Santo naa yo, ko vijna na ti ja kancha ya jiin yo. ⁷Sia'an na ti ja ni ja'a ya Espíritu Santo nuu yo nava tu naa ini yo ichi ya ti na ni'in yo yaji yo, ti kuncha yo jiin ya nuu andivi ja kuu taka saa ni. Ni'in yo yaji yo nuu ya chi ni ndunda'u ini ya yo'o. Ni kachi ndaa ya ja tukaa kankuachi ya siki yo. Sia'an ni kunda'u ini ya yo'o ko ansu ja va'a ni ka sa'a yo.

⁸Taka jnu'un un kuu maa jnu'un ndaa kuiti. Ti jnu'un yukan kuu ja xndaku ra nuu yivi ka kandixia un. Ti koto ka'ncha ini ra ja xndaku ra jnu'un un, nava yivi ka kandixia Yandios, na kuanukuachi i jiin niña jniñu va'a ja kuu nuu inga yivi, chi jnu'un va'a un kuu ja kuu tendi'i yo. ⁹Tito, sia'an xndaku vii ra nuu yivi ka kandixia un nava tu kivi nduu da jiin jnu'un ja tu nijniñu un, chi tu kejna'an iin nuu jnu'un un jiin jnu'un Yandios. Ni tu chunso'o ra jnu'un chaa Israel jana'an un, chi chaa un ka ka'an da ti ka kanaa da jnu'un ina. Suni tu va'a nu na kivi nduu ra jiin yivi ka kanaa siki ley Moisés, chi ni tu nijniñu kuiti un, so ka ka'an maa da. Ko ni maa da naa da tu ka chaku ini da na jnu'un kuu. ¹⁰Tu ka'ncha ini ra ja xndaku

ni'in ra nuu chaa ka ka'an ndeva'a un, chi jiin jnu'un ka xndoña'an da un ka sasiin da chaa ka kandixia. Ko xndaku ni'in ra iin xi uu jinu nuu da nava na kivi ini da nasa kuni ka'an jnu'un Yandios, nava tukaa siin da nava ka ka'an da. Ko nu tu ka chunso'o da, ti sia da na ki'in da, ti tukaa kua'a ra jnu'un ja najna'an da jiin ra naa ra. ¹¹Chi jiin jniñu sa'a da yukan ni ti kuni ra ja kuu da iin chaa ndava ini, chi tu kivi maa jnu'un ndaa un inijnuni da. Yukan ti jiin maa kuachi sa'a da un ni jna'nu ndatu da.

Jniñu xndaku Pablo nuu Tito

¹²Nu na taji ri Artemas xi Tíquico jaa da, ndukundee ti kii ra undi Nicópolis ti yukan ndejna'an yo, chi ni ndo'o ini ri ja yukan kin sia'a ri viko ñuu. ¹³Ko jikanta'u ri nuu ra ja na chindee ra Zenas, chaa ka'an ja'a yo yo jiin Apolos, jiin taka ja ka nandi'i da ja kuu ichi da nava tundo kumani nuu da. ¹⁴Sia'an na kotu'va taka ñani jna'an yo yukan, ja na chindee nuu jna'an da naa da nu iyo ja ka nandi'i da, nava na kunukuachi va'a nuu jna'an da naa da, ti ansu ja na kunchuku da jiin jnu'un ja tu kuajniñu.

Sandi'i ni ga jnu'un ndee ini

¹⁵Taka yivi kanchuku jiin ri ja'a ka kanxia'u i ja na sandee ini ra. Ti ro'o Tito, kanxia'u jiin taka ñani jna'an nda'u yo ja ka kandixia yukan. Na kuu ga ini maa Yandios, ti na chindee chituu ya ro'o naa ra. Sia'an na koo.